

разни народи се появило вътре въ Балк. полуострова, пъргаво население, на което не била чужда както веществената византийска култура, тъй и християнството и то туй се забълзва, че е станало малко прѣди да се е сформировала българската държава въ Мизия. Значи, сега вече имали сѫ възможност, както словѣнитѣ, тъй и българскитѣ войнишки племена да влезатъ въ пряко съприкосновение съ покултурното мѣстно население. Византийската къщна посѫдка, мѣдна и глинена, доскѣдъ е подобна сѫ оная, която е служила и по-кѣсно. Остатки отъ византийското население, сѫ оказали въ този случай своеето културно влияние особено съ подържанието на материалната култура, която тѣ сѫ я наследили отъ своите прѣдѣди. Това население се е занимавало съ дрѣбната индустрия и образувало, тъй да се каже, ядката на търговцитѣ и занаятчиите и, благодарение на умственното си надмошье, то подържало си сѫществуванието, ако и да е било прѣснато изъ разнитѣ кѫтове на държавата. Тѣ могатъ да се считатъ и като потомци на основа византийско население, което е наследило много нѣща отъ прочутото римско стройтелно искуство. Тѣзи остатки сѫ били наследницитѣ на онѣзи жители, които прѣзъ Юстиниановото врѣме сѫ градили съ стотини градски крѣости вътре въ Балканския полуостровъ и по крайбрѣжието на Дунава, които сѫ служили като ягка опора срѣщу втурванията на словѣнитѣ, българитѣ и аваритѣ. Тѣзи остатки отъ тракоилирийското население въ Мизия продължавали да си служатъ съ разваленъ латински езикъ даже и въ VII вѣкъ. За туй ни съобщаватъ двама византийски писатели, Теофилактъ Симоката и Теофанъ; случая е твърдѣ любопитенъ. Прѣзъ 580 година, когато голѣма частъ отъ византийската войска подъ прѣводителството на Коменциола и Мартина се опрѣтила за Тракия и Мизия срѣчу аваритѣ и българитѣ, които опустошавали тази баланска провинция, варваритѣ внезапно нападнали на скритите имперски войски. Послѣднитѣ сигурно би побѣдили, пише Теофанъ, ако да не се е случилъ единъ товаренъ катъръ. Товарътъ случайно се прѣобърналъ отъ катъра, безъ да забѣлѣжи стопанинътъ му. Тогава единъ византийски войникъ, като искалъ да обѣрне вниманието на стопанинътъ, който каралъ катърътъ, извикалъ му съ силенъ гласъ да се върне да дигне загубеното, съ думитѣ: торна, торна